

MEMO:

Til: Finansdepartementet
Ved Nina Bjerkedal
Fra: Jørgen Randers, Lavutslippsutvalget
Dato: 17. januar 2007

INNSPILL TIL HØRINGEN OM NORGES ARBEID MED BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Jeg viser til invitasjonen til å delta i høringen i Oslo 24. januar 2007 kl 0900 – 1100, og vil informere om at Jørgen Randers vil delta på vegne av Lavutslippsutvalget.

Lavutslippsutvalget mener at klimautfordringen er den viktigste bærekraftsutfordringen i første del av dette århundret. En u håndtert klimakrise vil trolig ødelegge hva man ellers eventuelt lykkes med å oppnå i andre bærekraftssatsninger. For eksempel ved at økt temperatur vil flytte verneverdig habitat ut av vernede områder, eller tvinge folk til å flytte fra områder hvor man møysommelig har skaffet dem et bærekraftig utkomme.

Norges politikk for bærekraftig utvikling bør organiseres med denne klimatrusselen som sentralt fokus.

For eksempel ved å:

1. Etablere og **vedta en bred klimapolitikk** i stedet for en bred bærekraftspolitikk.

Ved å:

- For eksempel, benytte Lavutslippsutvalgets ”helhetsløsning” (se listen over tretten tiltak i NOU2005:18 Et Klimavennlig Norge side12) som Norges bærekraftspolitikk. Eventuelt Lavutslippsutvalgets liste over elleve klimatiltak på kort sikt (ibid, side 13).

2. **Justere de norske bærekraftsindikatorene** slik at de legger mer vekt på klimatrusselen, og på nordmenns negative innvirkning på norsk natur.

Ved å:

- Begynne systematisk måling av det klimautslipp som følger av nordmenns livsstil – ikke bare fra norsk territorium men justert for eksport og import. Med andre ord, begynne måling av nordmenns karbonfotavtrykk.
- Mer generelt, begynne systematisk årlig måling av Norges samlede økologiske fotavtrykk.

3. **Gjøre naturvernet mer robust mot klimaendring**, for å redusere den irreversible skade som vil følge av klimaendringene.

Ved å:

- Styrke biodiversitetsvernet – først og fremst vern av skog og våtmark – ved å gjøre det stort nok til å tåle temperaturheving.

4. Redusere inntrykket av at Norge (og verden) er nær balanse/bærekraft – det vil si **understreke at man er langt fra likevekt** både i økonomisk og klimatisk sammenheng.

Ved å:

- Satse på ikke-lineære dynamiske modeller i forvaltningen, som et supplement til den rådende bruk av generelle likevektsmodeller.